

OP ZOEK NAAR EEN

NIEUWE UITDAGING?

SCHRIJF NAAR IVA!

IVA bestaat uit een drukkerij, een kopieerbedrijf, een kantoorvakhandel en een technische dienst. Wij groeien, door continu service en kwaliteit te leveren aan bedrijven. Wij zoeken met spoed nieuwe collega's:

1. OPERATOR REPRO

U maakt na een gedegen inwerkperiode zelfstandig perfecte zw/w en kleur kopieën op digitale Hoog-volume copiers. Tevens heeft U contact met klanten. Zeer afwisselende baan. Computerkennis is een prae.
Opleiding: HAVO of MBO.

2. SERVICE ENGINEER

U repareert copiers, faxen, printers en computers in Groot-Rotterdam.
Leeftijd vanaf 21 jaar.
Opleiding: MTS/HTS

Geen koopavond, weekend gesloten.

Wilt u werken in een bedrijf met goede condities en carrière mogelijkheden ?

Waar service en kwaliteit belangrijker zijn dan de laagste prijs?

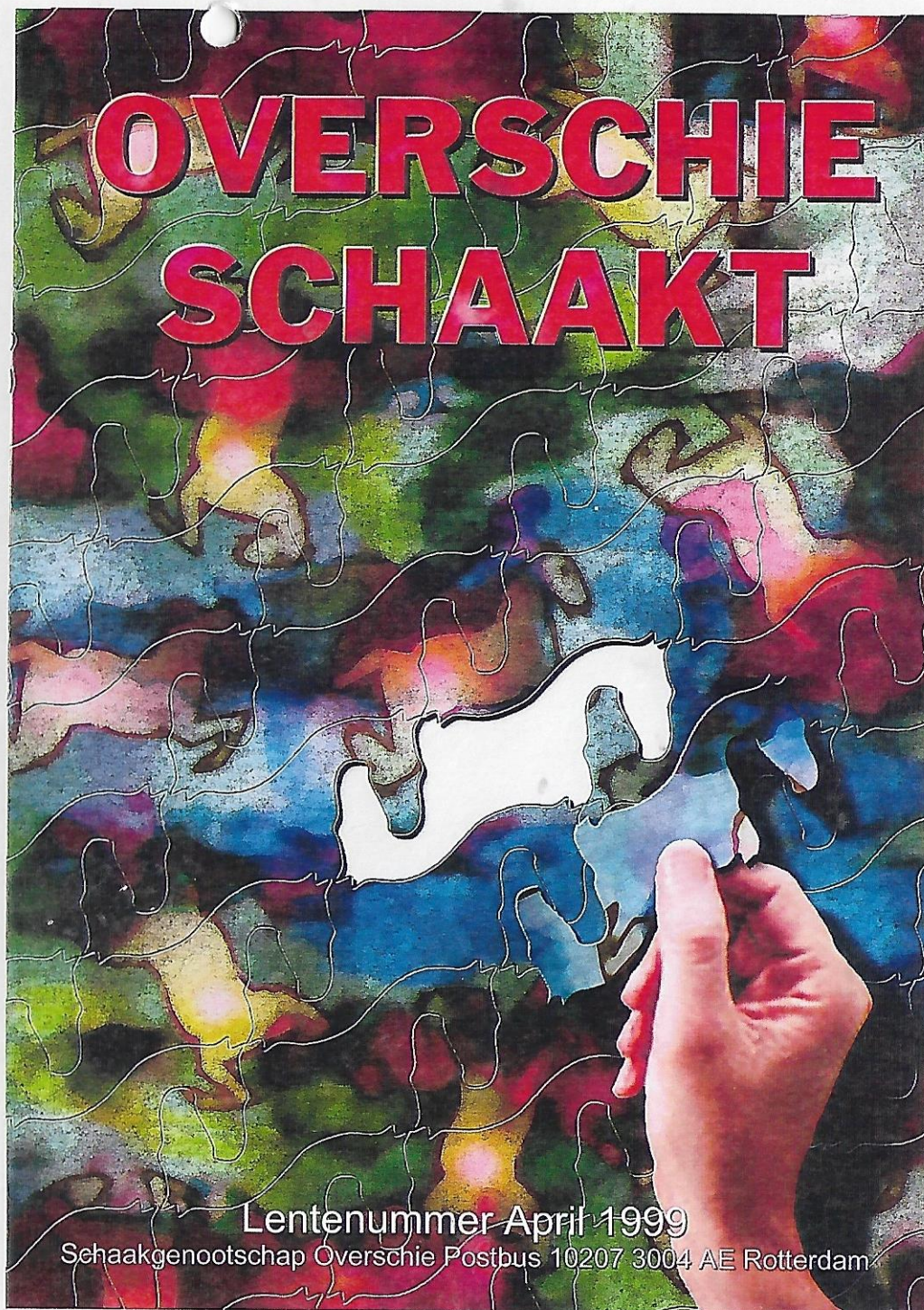
Schrijf, fax of e-mail dan snel naar:

IVA Repro & Kantoor*service* b.v. - t.a.v. Dhr. H. Hofhuis,
Glashaven 16 - 3011 XJ Rotterdam.

Tel. 010 - 433 14 00

Fax 010 - 411 72 20

E-mail h.hofhuis@lvarepro.nl

Lentenummer April 1999

Schaakgenootschap Overschie Postbus 10207 3004 AE Rotterdam

OVERSCHIE SCHAAKT

Clubblad van Schaakgenootschap OVERSCHIE Opggericht 23/1/'36

Hoofdredacteur: M. de Jong Ogieer van Cralingenpark 12 010-2024652
3065 BB Rotterdam dejongm@xs4all.nl

*Maurits - de Jong
@glicinet*

Speelavond: Elke vrijdag vanaf 20:00 tot; jeugd vanaf 18:45 uur
Lokatie: Rodenburgstraat 59 3043 TT Rotterdam 010-4156189
Adres: Postbus 10207 3004 AE Rotterdam

Bankrekening: 25.46.81.018 t.n.v. S.G.O. te R'dam
Giro: 693389 t.n.v. penningmeester S.G.O. te Rotterdam

Contributie: Senioren f 130,- per jaar
Junioren f 87,- per jaar
Aspiranten f 65,- per jaar
Huisgenootleden en dubbelleiden 5% korting.

BESTUUR

Voorzitter: R. Ruytenberg Delftweg 66 010-2450970
3043 CH Rotterdam ronald.ruytenberg@pi.net

Vice-voorzitter Nog steeds **vacant**:

Secretaris H. Ochtman Moddermanstraat 46 010-4228053
3053 TL Rotterdam ochtmanh@worldonline.nl

Penningmeester T. Jorem Sidelingplein 176 010-4156714
3043 GV Rotterdam THJAdmin@compuserve.com

Wedstrijdleader E. Brandenburg Bergselaan 61 010-4667733
3037 BB Rotterdam jgmb@euronet.nl

Jeugdleader J. v d Meer Rotterdamse Rijweg 18 010-4622383
3043 BK Rotterdam

Comm. Materiaal H. Doornheim Beeningestraat 8c 010-4155379
3042 TH Rotterdam jld@woldonline.nl

Voor het betere Lentewerk!

Bijdragen van Hofleveranciers Fokkink & Segers, die het gezamenlijk wel kunnen vinden, zo tussen de regels.

Heusdensman's tragedie ziet U in krantenkoppen op U afkomen, maar we hebben natuurlijk meer.....veel meer.

Deadline:

½ Augustus 1999.

De redactie:

Johan Quist
Hans Brobbel
Robbert Fokkink
Maurits de Jong

Verantwoording

Voorkant	André & Peter Kemner	1
Colofon	Maurits de Jong	3
Redactioneel	Maurits de Jong	4
Inhoud	Maurits de Jong	5
Varia		
Het punten-cornertje	Willem Hajenius	6
Heusdens	Pim Kleinjan	12
Hastings 1932	Rinus Degeling	17
Gemiste kansen	Setrak Avakian	21
Het punten-corner (2)	Willem Hajenius	23
Bar Jordy	Frits van der Bergh	29
Vanzelf	Ronald Ruytenberg	33
Schaakmat	Aad van Maanen	35
Interne		
Een klein vergrijp	Henk Ochtman	43
De Meerkamp	Johan Quist	44
Reti nekt Ruyt	Albert Segers	48
Daan's notatieformulier	Albert Segers	51
Standen	Erik Brandenburg	53
Externe		
De accuwacht	Henk Ochtman	54
Oh Oh Den Haag	Albert Segers	69
Stukkenjagers verslaan Overschie	Robbert Fokkink	82
Invallen voor het eerste	Arnout van Kempen	92
Het tweede	Arnout van Kempen	95
Vierde handhaaft zich	Hans Doornheim	98
De schakende Nachtwaker	Robbert Fokkink	104
Standen Externe	Erik Brandenburg	106
Ledenlijst	Henk Ochtman	108

'HET PUNTEN-CORNERTJE'

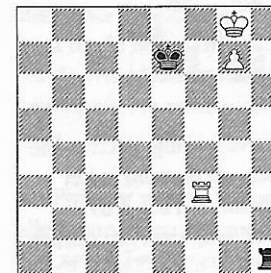
Ja, U leest het goed. Een nieuwe rubriek in onze OVERSCHIE SCHAAKT!. De gedachte kwam op na het constateren van het feit dat dit tijdschrift met buitenaardse uitstraling bij gratie van "de leeringh ende vermaeck" bestaat, en dat er naar verhouding dit niet evenredig verdeeld is. De bedoeling is duidelijk: al het andere was om te lachen maar deze rubriek gaat punten voor U opbrengen!

Deze keer nemen we toreneindspelen onder de loupe. Kent U de gevleugelde spreuk van Tartakower? "Toreneindspelen zijn altijd remise!" Waarom moeten we ons er dan mee bezig houden? Wel, ze zijn bijna altijd remise! Vaak moet U ook nog goed spelen om dat te bereiken. Nog vaker treft U iemand aan de gene zijde van het bord, die er helemaal niets van weet, en met een beetje sleuren en duwen kunt U dat ombuigen tot een héél echt punt. Zelf bezit ik verschillende boeken, klassiekers soms, die over toreneindspelen gaan. Chéron, Averbach, Fine, Keres, Euwe en Donner, ik heb geprobeerd ze te begrijpen en heb me door de saaie materie heen geworsteld. Saai, saai, saai! En weet U, dat één boekje, en dan nog wel een heel onopvallende, daar de uitzondering op was? Redelijk onbekend ook, en zonder veel kapsones uitgegeven. Wel, dit klein boekje bracht het licht wat ik nimmer daarvoor had mogen aanschouwen. Dit oeuvre kan ik dan ook iedereen van harte aanraden. Het betreft "Practical Rook Endings" van grootmeester Edmar Mednis (heeft wel eens aan de "Lost Boys" meegedaan). Het boekje is nauwelijks 5 millimeter dik, kleiner dan een half A4'tje, heeft slechts 70 bladzijden, kost 5 dollars en werd in 1982 gepubliceerd door Chess Enterprises in de States. Maar een weelde dat er in staat! Zelf heb ik al vele malen er mijn voordeel mee gedaan. Zie bv. mijn eindspel tegen Meester Bernard De Bruycker, laatste ronde Interclubs 97/98 (de Belgische "KNSB"). Dit boekje koester ik dan ook als een dierbaar kleinood, en bij elk toreneindspel maak ik in gedachten een diepe buiging naar grootmeester Mednis. Kom, ik zal U deelgenoot maken van wat ik van Mednis' wijze lessen heb opgestoken:

Ten eerste de gouden regel: in toreneindspelen moet U uw toren actief houden. Of U nu wel de aanvallende of de verdedigende partij bent. Liever een pionnetje minder en actief zijn, dan verkramppt zitten met iets meer hout. De toren moet actief blijven! Maar dat wist U waarschijnlijk al. Toch is dat het kompas, waarop U varen moet om weer aan land te komen na de strijd op een woelige zee. De nodige bakens op deze zee zijn slechts enkele stellingen.

Met deze in uw vizier heeft U een goede kans op een behouden vaart. In deze rubriek beperken we ons tot "Toren en Pion tegen Toren", iets wat veelvuldig voorkomt. Kijk maar eens om U heen. Meerdere pionnen maken de zaak ingewikkelder, maar U kan dan nog steeds varen op uw basiskennis.

Eerst de stelling van Lucena. Zoals in alle eindspelen en problemen, is wit de machtigste partij. Vaak wint wit, iets wat met zwart nauwelijks schijnt voor te komen. Eindspelenstudies en problemen zijn dan ook sprookjes. Het is waarschijnlijk aan een koloniaal verleden toe te schrijven, maar het maakt de boel wel overzichtelijk.

De kenmerken van de stelling van Lucena zijn: de witte koning staat op de 8ste rij, vóór zijn pion, en kan niet

lastig gevallen worden door zijdelingse schaakjes.

De zwarte koning is één rij afgesloten (indien hij nog verder is afgesloten gaat het nog gemakkelijker). De Lucena stelling is gewonnen voor elke pion, behalve de randpion. Het doet er niet toe wie aan zet is.

De sterkere partij moet dus streven om de Lucena stelling te bereiken, terwijl de zwakkere partij deze zal trachten te verhinderen.

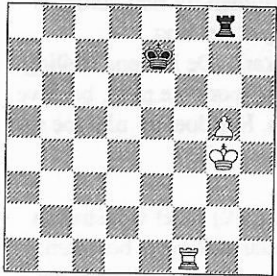
Stel in Diagram 1 dat zwart aan zet is. Het beste tegenspel is 1... Th2. Zwart moet op de h-lijn blijven, want anders speelt wit 2.Th3! en 3.Kh7. Nu doet wit 2.Tf4! Uitroepteken! Voor de niet-ingewijden een mysterieuze zet. In het vakjargon noemt men dit "een brug bouwen". De bedoeling wordt alras duidelijk.

2... Th1; 3.Te4+, Kd7 (3...Kf6;
4.Kf8 en het is uit) 4.Kf7, Tf1+;
5.Kg6, Tg1+; 6.Kf6, Tf1+;

Elke andere verdediging faalt ook.
Op 6... Tg2 bouwt wit verder aan z'n
brug met 7.Te5! gevolgd door 8.Tg5.
Na 6...Kd6 wint wit met 7.Td4+,
Kc6; (of op 7...Ke7 bouwt wit de
brug met 8.Td5 en 9.Tg5) 8.Td8.

7.Kg5!, Tg1+; 8.Tg4! en wit wint.
De brug is nu klaar gebouwd en de
witte pion haalt dame.

Het volgende diagram is al een test
voor U. Gewonnen of remise? Het
hangt er van af wie aan zet is...

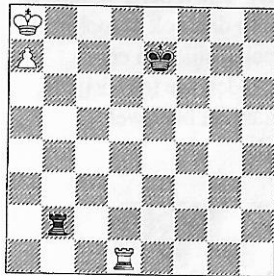
Met zwart aan zet is het remise:
1... Tf8! En verhindert zo de Lucena.
Na zowel 2.Txf8, Kxf8 als 2.Tf5,
Txf5! is het pionneindspel remise.
En als wit de toren van de f-lijn
wepspeelt, doet zwart 2...Kf7 en
komt voor de pion.

Wit aan zet kan de Lucena bereiken:
1.Kh5! – klaar om de pion op te
spelen. Daar passieve verdediging

hopeloos is, kan zwart niets beter
doen dan wat schaakjes te geven:
1... Th8+; 2.Kg6, Tg8+; 3.Kh6,
Th8+; 4.Kg7, Th2; 5.g6, Tg2;

Zwart probeert nog steeds de Lucena
te verhinderen, maar dat lukt niet:
6.Kh7!, Th2+; 7.Kg8!, Tg2; 8.g7 en
de Lucena is bereikt. Wit wint nu,
zoals eerder gezien is, door “een brug
te bouwen”.

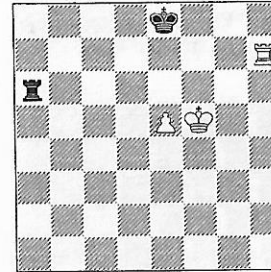
En waarom wint de randpion niet,
hoor ik U vragen. Wel, die is óók
gewonnen, maar alleen als de zwarte
koning minstens vier rijen is
afgesloten. Dus een half bord verder
staat. Meestal is dat niet zo, en is het
dan ook remise. Zie diagram 3.

Hier is de zwarte koning slechts drie
rijen afgesloten, en daarom is het
remise. Kijk maar: 1.Th1, Kd7!
2.Th8, Kc7! (de enige zet om remise
te maken) 3.Tb8, Th2; 4.Tb7+, Kc8!
Zwart moet de witte koning in
bedwang houden. 5.Tb1, Tc2! Zo
behoudt de zwarte koning een
plaatsje op de c-lijn en verhindert
aldus dat de witte koning uitbreekt.

Nu is het ook gemakkelijk om te
zien, dat als de zwarte koning nóg
verder zou staan, bijvoorbeeld op f7,
de witte koning zich bevrijdt en zo
deze “Rand-Lucena” weet te winnen.

Genoeg over Lucena. Een even
belangrijk concept is de stelling van
Philidor. Zie diagram 4. Hier leren
we verdedigen. Zoals de aanvaller
steeds zal trachten de Lucena stelling
te bereiken, zal de verdediger er naar
streven om de Philidor positie op het
bord te krijgen.

Wat zijn de kenmerken van de
Philidor stelling? De zwarte koning
staat vóór de pion en de zwarte toren
staat op de derde rij, zo verhinderend
dat de witte koning naar de overkant
kan lopen. De witte pion is deze
belangrijke rij nog niet overschreden.

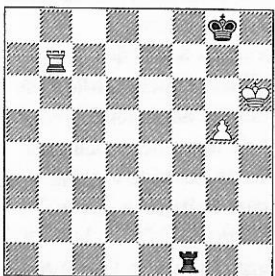
De Philidor positie is remise, voor
alle pionnen, en het geeft niet wie er
aan zet is. En hoe moet je dat spelen?
vraagt U zich nu af. Wel, het
“recept” voor een sluitende
verdediging is heel eenvoudig:

Streef naar de Philidor door de toren
op de derde rij te zetten;
Houd de toren op de derde rij, door
hem horizontaal te spelen, totdat de
witte pion daar is aangeland;
Ga dan met de toren helemaal naar
achteren, om zo de witte koning van
achteren steeds schaak te geven.

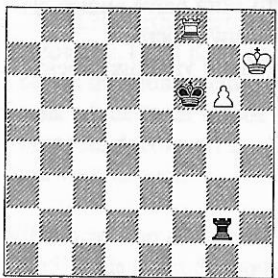
Vanuit diagram 4 dus: 1.Tb7 (hoopt
op een foutje van zwart...) 1... Tc6!
(of Th6!) 2.e6, Tc1! (naar achteren)
3.Kf6, Tf1+; 4.Ke5, Te1+; 5.Kd6,
Td1+ en de witte koning kan niet
ontsnappen aan de schaakjes. Remise
dus.

“Maar... “ hoor ik U zeggen, “stel
dat ik met mijn (zwarte) toren de
Philidor niet kan bereiken, hoe moet
ik me dan verdedigen?”

De kans is inderdaad groot, dat zoiets
gebeurt. Immers, de witspeler zou
ook weleens van de Philidor-stelling
gehoord kunnen hebben, en dan weet
hij donders goed dat hij die moet
vermijden omdat het dan zeker
remise is. Dit komt dus ook
veelvuldig aan de orde in de praktijk.
En als U wat nu volgt, óók nog kan
onthouden, dan regent het
gegarandeerd extra halve punten als
beloning voor uw superbe
verdediging of uw vindingrijkheid
als aanvaller!

Zie diagram 5. Na 1... Tf8!; 2.g6, Ta8; 3.Tg7+, Kh8!; (3...Kf8? 4.Kh7! en wint) 4.Th7+, Kg8; is het remise. Wat valt hier op? Zwart moet passief verdedigen, terug naar achteren. Dit is zeer verrassend, want het zondigt tegen de algemene regel, dat je met de toren altijd zo actief mogelijk moet spelen. Hier is het wel héél frappant, dat een actieve verdediging verliest! Kijkt U maar: 1... Tg1?; 2.Kg6!, Kf8; (want 2... Tf1; 3.Tb8+, Tf8; 4.Txf8+ resulteert in een verloren pionneindspel). 3.Tb8+, Ke7; 4.Tg8! (door zijn pion te verdedigen kan wit hem straks opspelen en lonkt dus zo al naar de Lucena!) 4... Tg2; 5.Kh7!, Kf7; 6.g6+, Kf6; 7.Tf8+ en nu (diagram 6):

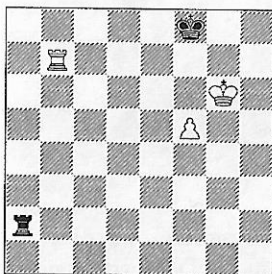

7...Ke7; 8.g7, Th2+; 9.Kg8 en wint. 7...Kg5; 8.g7, Th2+; 9.Kg8, Kg6; 10.Tf1 (met idee Kf8) Ta2; 11.Tg1+, Kf6; 12.th1, tg2; 13.Kh8 en wint. (13... Txd7; 14.Tf1+).

Belangrijk!

Dus tegen de b- of g-pion moet je passief verdedigen; De randpionnen hebben geen enkele winstkans; Maar voor de overige pionnen (c, d, e of f-pion) geldt: actieve verdediging!

Het "waarom" van deze laatste "wet" ziet U in diagram 7:

Eerst kijken wat er gebeurt als zwart passief blijft: 1... Ta8? 2.f6, Kg8; 3.Tg7+! (niet 3.f7+? Kf8 met remise) Kf8; 4.Th7! Kg8; 5.f7+, Kf8; 6.Th8+ en wint.

En nu het juiste plan: de toren actief te laten spelen:

1... Tf2! Liefst zo vlug mogelijk achter de pion, om te verhinderen dat wit hem kan opspelen.

2.Kf6! Met de dreiging 3.Tb8 mat. De zwarte toren kan niet spelen, want na 2... Te2; 3.Tb8+, Te8; 4.Txe8 is het pionneindspel verloren. Dus moet de koning spelen, maar waar naar toe? Dat is nu precies de million dollar question!

*** Heel belangrijk: *** De koning moet naar de korte kant!

Goed onthouden! Ezelsbruggetje: Koning Kort. KáKá, oftewel KAK. Sorry voor deze scatologische pons asinorum in dit hoogstaand artikel, maar alle geheugensteuntjes tellen! Zo onthoud ik het zelf...

Even uitleggen: de lijn waar de witte pion op staat (hier de f-lijn) verdeelt het bord in twee ongelijke delen: a - e (= "lang") en g - h (= "kort").

Zwart verliest zonder pardon als hij de verkeerde kant kiest: 2... Ke8? 3.Tb8+, Kd7; 4.Tf8! en wit wint, zoals we al bij diagram 5 hebben gezien.

Dus spelen we 2... Kg8! Maar na 3.Tb8+, Kh7; 4.Tf8 staat wit op het punt om met zijn pion op te rukken door 5.Ke7, 6.f6, 7.Td8 enzovoort,

om de Lucena te bereiken (Na 4.Ke6 heeft zwart 4...Kg7!).

Nu zien we waarom de koning naar de korte kant moest: we spelen 4... Ta2! Zodat onze toren ongehinderd schaakjes van opzij kan geven, zonder dat onze eigen koning in de weg staat.

Wit speelt 5.Te8 om de toren er tussen te plaatsen als zwart schaak geeft.

Met 5... Tf2! Verhinderen we opnieuw dat de witte koning oprukt (en daarmee ook dat de pion verder komt).

Wit doet 6.Te5. Nu de pion door de toren is verdedigd, dreigt wit te winnen met 7.Kf7 en 8.f6.

We verhinderen het witte plan door 6...Kg8! 7.Ke7 (dreigt opnieuw 8.f6) 7...Kg7! Met remise. Bijvoorbeeld 8.Ke6, Ta2; 9.f6+, Kf8.

Dat is alles. En nu maar wachten op uw volgende slachtoffer!

Willem Hajenius

Van: Pim Kleinjan <Pim.Klein@net.HCC.nl>
Aan: mauritz <dejongm@xs4all.nl>
Datum: donderdag 15 april 1999 19:16
Onderwerp: opnieuw

ik stuur het bestand heus20 opnieuw.
je kan het beste inlezen met het imaging programma van windows.
maar met paint gaat ook.
het is door de verkleining en daarna opnieuw scannen wel onduidelijker geworden.
als het niet lukt kun je beter alleen het bestand heus2b nemen.
dat is maar 1 partijverslag en dat is wel genoeg want dat dammen is toch te plat.
gr pim

Figuren voor bijlage:

DAMMEN / TON SIJBRANDE

Heusdens blijft kandidaat voor top

De opvallende gebeurtenis tijdens de eerste week van het Nederlands kampioenschap was ongetwijfeld het optreden van Ron Heusdens. De Schiedammer, die viermaal eerder aan het NK deelnam maar bij die gelegenheden slechts punten veroverde te braken. Ook nu de start succes met een score van 6 uit 8!

Op 7e droogstaat volgt doorzetting van het geval en dat bleek ook voor Heusdens te gelden. De vier Cleve ontspande hij op het nippertje van verlies, maar Thijsen sloocht hem een knieval hardaan hij wist terug te komen. Maar ook al heeft Thijsen de verassende ontploffer inmiddels achterhaald: Heusdens blijft een kandidaat voor een topplaats.

Heusdens (NK 1999)

132-28 16-21 2-31-26 18-22
137-32 15-18 4-41-37 9-13 5-28

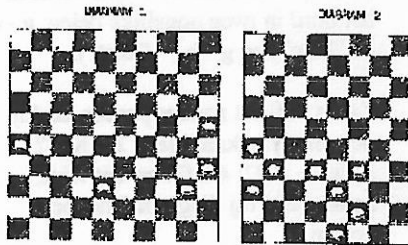
25 10x28 6.32x33 18x29 7.34x25
12-18 8.23x12 7-18

In de vaker voorkomende stelling met 21 a. op 26 (en bijvoorbeeld 35 op 30) geldt 12-18x18 als weinig minder dan een positieve doorkader. Maar zonder zwarte schijf op 16 lijkt die manoeuvre heel speelbaar. Of moeten we deze nu Heusdens' duci met Thijsen weer anders over denken?

8.37-32 1-7 10-46-41 7-32
Stel: de 2e2 (terug)nu 11. 2-27 enz. Aan de orde, zodat we een vier strekkanale heusdens moet nemen.

11.33-29 14-19 12-40-34 4-9
17-45-40 10-11 14.50-45 5-10
14-41-37 19-24 18.54-30 24x35
17.39x28 22x35 18.53x29 2-7(1)
19.45-38 11-46 28.37-31 6-21(1)

Twee grepen op tijd de formatie 42/38-33 aan, zodat wij geen gelegenheid krijgen om met 50.34-28 en 32.37-29 een heel sterke positie 24 te te braken.
50.49-41 28x37 31.42x31 14-19
32.34-28 10-15 33.29x26 13x24

34.38-32 12-17 37.51-26 8-12
35-45-38 17-22! 37-49-42 22-27!
38.32x31 18x27 18-40-37 12-17
40.37-32 17-22 41.32x21 22-28
42.33x22 18x16

Zie diagram 1

48.38-327
Hemma staat wat in alle varianten verliezen. Nu was van de twee alternatieven waarover zij beschikte, ook 48.38-327 onloerskend geweest. Zwart had dan zelfs op twee geheel verschillende manieren kanssen winnen; men zie:
1) 48...15-23 49-40-34 6-13
50 54-30 (ook 50.33-28 en 51.25-20 enz. verlies, (terwijl 50 15 30 24-38 41 33-29 slaat op 41...33-40 -> 13-19 5...33-29 23x34; 32.30x39 9-14/19-23 met eenvoudige appassie.
2) 48...8-15 49.33-28 9-14! 50.28-22 13-18 51 22x13 19x8 32.40-34 6-13 !

Enkel en alleen met 48. achterbaar de meest passie van het bord, had wit nog een een ontlopen. De belang verlies had 48 8 13 4: 13-18 50.38-32! 18-22 53 22x31 52.36x27 16-22 53 3 14 54.32-24 24-29 55-26-27 56.30-24 29x20 57.35-30 er bezide "vergoet een 3x1 en 48. 9-14!

Alleen zat 49.38-27 6-12! 50.40-54 Nu pas. De elou is dat 51.27-22 12-17 52.24x11 1e nieuw op tamzo verlost! 51.26 31 24-29 52.36-51 O! 52.34-30 21-26 ! 52...28x46 53 16 24 54.24x33 40-41 Wt geeft het op.

Zaals gezegd: een fraaie partij. Maar een Heusdens dammen tegen dezelfde opening met van atal hande, lioep het deend kneder goed al..

Thijsen-Heusdens (NK 1999)
132-28 16-21 231-26

Deelnemers NK dammen eten en slapen ook samen

Gérard Jansen speelt bij het 82ste NK dammen een thuiswedstrijd. Hij woont in de straat achter de speelzaal in Huissen. Toch trekt niet Jansen, maar een paar nieuwe namen de meeste aandacht.

Door onze redacteur HANS KLIPPUS

HUISSEN, 6 APRIL. Ron Heusdens is een van drie koplopers bij het Nederlands kampioenschap dammen in Huissen. Toch beweert hij dat hij niet echt kan dammen. „Soms zie ik een open vakje en denk: daar kan ook een schijf heen”, vertelt de 36-jarige Schiedammer. „En dat doe ik dan maar.”

Nu Sijbrands en Wiersma weer eens ontbreken bij de nationale titelstrijd trekt vooral Heusdens de aandacht. Dat is verrassend. Hij deed vier keer eerder mee aan het NK, voor het laatst in '92, en kwam nooit hoger dan de gedeelde zesde plaats. Maar Heusdens,

even geduld moet hebben. Pas om zes uur zit de strijd erop. Medekopler Marino Barkel staat daarentegen al om half vier met zijn eerste pijpje bier aan de bar. De 24-jarige debutant uit Vriezeveen speelt bij het NK snel en onbevengend en heeft daar opvallend veel succes mee. Regelmatig komen tegenstanders tegen hem in tijdnood. Zoals ook Thijsen, de derde man aan de leiding. Die moet het dan ook met een teleurstellende remise doen. Barkel, die met zijn uiterlijk zo voor een zanger van een Nederlandse rockband kan doorgaan, wordt van alle kanten gefeliciteerd met zijn punt. „Ik ben geen moment verschrikkelijk bang geweest”, zegt de Drent na afloop stoer. „Ik trek mijn poot niet terug, hoor.”

Door het laterje van Heusdens moet Barkel lang rondhangen in Het Koelhuis voordat hij met de andere spelers met de bus kan vertrekken. Dan zit Gérard Jansen al lang op de bank thuis, want hij woont in Huissen in de straat achter de zaal. Na zijn partij tegen Hendrik van der Zee neemt hij in de gang met een plaatsgenoot de

kennis gaan opzoeken”, vertelt oud-kampioen Rob Clerc. „Toen ik om acht uur uit het hotel wegging, zat iedereen gebogen over een partij van Thijsen. Ik was om half twaalf terug, de deur was op slot en ik moest via een raam naar binnen. En daar zaten die jongens nog steeds met dezelfde situatie voor hun neus.”

Als de achtste ronde al een eind op weg is, voorspelt analyticus Johan Krajenbrink – straks wel actief bij het WK in Riga, maar geen deelnemer aan het NK – het deskundige publiek in de demonstratiezaal een dag met alleen maar gelijke spelen. „Het dreigt een remiserige ronde te worden.” Het loopt iets anders. Hans Jansen, de kampioen van 1979, '94 en '97, verslaat de lang geleden vanwege het dammen naar Nederland verhuisde Fransman Gil Salomé en brengt het notitieboekje van de partij naar zijn moeder in de zaal. Even later wint Arjan van Leeuwen ook nog van Hein Meijer.

De verhouding tussen winstpartijen en remises valt best mee bij het NK. Dat is zeker niet bij elk wedstrijd het geval. Daarom wordt in het dammen gezocht naar mogelijkheden om het spel interessanter te maken. Zo heeft oud-wereldkampioen Harm Wiersma, die zijn nationale titel in Huissen niet wenste te verdedigen, voor volgende maand een toernooi met de beste dammers van de wereld georganiseerd, het WK Rapid genaamd, waar de bedenktijd slechts 45 minuten in plaats van twee uur per speler bedraagt. Niet iedereen is er van overtuigd dat die ingreep inderdaad voor meer actie zal zorgen, maar het is volgens de experts het proberen waard.

Uitslagen van de lokale voetbalclubs door. Het eerste elftal van zijn eigen vereniging RKHVV – Jansen speelt zelf in het zevende – blijkt in de eerste klasse met 4-0 van de koploper te hebben gewonnen. De dammer is er blij mee, blijft dan met zijn eigen spel.

Jansen werd al vier keer tweede bij het NK en hoopt nu in 'eigen huis' eindelijk eens kampioen te worden. Voor de start was hij niet van de favorieten, maar hij is niet echt in vorm. Voorlopig moet Jansen genoegen nemen met een gedeelde zesde plaats, zelfs nog achter de andere Huissenaar, Mark Kemperman. Het Gelderse Huistjonge, dat ik dit niet win”, stelt hij, starend naar de overgebleven stenen op het bord. „Ik heb hem helemaal zoek gespeeld! En dan komt hij ineens met deze zet aanwaaien.” Hij staat op en gooit zijn pen neer. „Weg kampioenschap!”

Heusdens en Scholma zijn de laatste twee dammers in de speelzaal. Ze maken er een lange partij van. Na een paar uur komt Heusdens tussen het publiek zijn zwaargelukkig te worden, moeit ik natuurlijk wel een speler als Scholma verslaan.”

Koploper Ron Heusdens kan niet echt dammen, maar is wel smaakmaker van NK

al acht jaar kampioen van de Nederlandse denktriatie (bridge, dammen en schaken), heeft zich voorgenoemd dit jaar niet meer te trekken. Hij verdeelt zijn tijd beter en wint knap zijn eerste drie partijen. Kees Thijsen roept hem daarna abrupt een halt toe, maar Heusdens blijft bovenaan staan.

In de achtste ronde denkt Heusdens zelfs weer helemaal alleen aan kop te komen. Zijn partij tegen veteranen Auke Scholma lijkt voorspoedig te verlopen. Maar uiteindelijk zit er niet meer dan een remise in. Heusdens kan er na afloop niet over uit. „Tsjonge, stamelt hij, starend naar de overgebleven stenen op het bord. „Ik heb hem helemaal zoek gespeeld! En dan komt hij ineens met deze zet aanwaaien.” Hij staat op en gooit zijn pen neer. „Weg kampioenschap!”

Heusdens en Scholma zijn de laatste twee dammers in de speelzaal. Ze maken er een lange partij van. Na een paar uur komt Heusdens tussen het publiek zijn zwaargelukkig te worden, moeit ik natuurlijk wel een speler als Scholma verslaan.”

Koploper Heusdens durft voorzichtig aan titel te denken

Van onze dammedewerker Egbert van Hattum

Nou ja, was alomten zover Ron Heusdens als in de afgelopen week. Met zeven punten uit vier partijen heeft hij alomten gewonnen van de overige NK-deelnemers.

Even dreigde Heusdens tegen Rob Clerc terug op aarde te belanden, maar de moord gerobot in meende grootmeester van het gezelschap miste een goede kans om de overmeedige wisselplek weder in het nauw te drijven.

In een dergelijke bloedstank zelling verzeeld raken, was wel het laatste wat de achtvoudig kampioen denktrilloon zich had voorgesteld. Toch maakte de romanlike van het spel zich meester van de Schiedammer die zich blind waande voor de govenen.

Niet een klassiek achtig begin zag Heusdens het vriede twee tot de horizon opdoemen. Hij bleef steede een flink deel van zijn tijd aan de realisering, maar moest al snel weer afbreken. Heusdens: 'Ik was in de veronderstelling dat ik een beetje had, ik was zeker en bewaarden had ik zelf geen zwakke punten in mijn stelling, dus heb ik me altijd veilig te kunnen terugtrekken.'

Veilig was de normaliteit die volgde alomten. Clerc kreeg hervervoerd, maar eest in plaats van dubbel maar had hem aanvankelijk meer voordel kunnen opmerken Heusdens ontnepte en de penne redding tegen Clerc en de bekende zijn remissie remise van in totaal 52 NK partijen uit zijn gehele carrière.

Heusdens (36) haast van waken en onbetreerde dat hij weer tussen een remissiepercentage van dertig procent was beland. Dat

was niet de bedoeling, al is het waar dat Heusdens misschien aanzienlijk meer partijen verloor dan won.

Zijn beste resultaat boekte Heusdens direct bij zijn debuut in 1982. Toen werd hij met elf uit elf gedeeld eerste. Bij hertrouwen '84, '85 en '87 eindigde hij al eveneens in de achtste plaats.

Niet in tijdnood kwam, was het device waarmee Heusdens aan dit NK begon. Na de moede overwinning op Hans Jansen in de eerste ronde onderging Hein Meijer een speciale behandeling. Meijer stond de gehele partij onder druk en ging twee zetten voor de tijd continue koppie onder.

De Koning haalde er op de 28ste zet al, in een stand die uitvoerig tot ingrijpende complicaties, een bekende voorlichte van Heusdens, groep De Koning met. Hier na Aron de koploper zijn plan doerzaten en bood hij zijn tegenstander geen kans op horten.

Handlers: 'Nu ik er zo goed voorsta probeer ik het toernooi zeker te winnen. De kans op de drie schiet ik tussen de tien en twintig zetten, en dat is heel wat meer dan ik vroeger heb. Het toernooi durfde wijzigen. In de volgende ronde tegen Kees Thijssen heb ik gewoon een goed punt nodig. Tegen de andere spelers kan ik weer wat gaan proberen.'

De marge met de achtervolgers is twee punten. Thijssen volgde zich bij de achtervolgers door niet een flexibel en stevig centrum het randoffensief van Fred de Koning de kop in te drukken. Debutant Marino Barbot zag dat de weg van Anke Scholma viel voorbij de eerste laatste zet voor de tijdnoodcontrole. Hij werd afgevoerd in een nagenoeg gewonnen stelling.

Thijssen naast Heusdens aan kop

Van onze dammedewerker Egbert van Hattum

HUISSEN Ron Heusdens is zijn opvallende sterke pluk bij het NK. Hij heeft Kees Thijssen versloeg de enige koploper onderling in de vorige ronde en zowaar op gelijke hoogte met hem.

Heusdens speelde laatste partij de voorlopig laatste bij in de tweede ronde van 1984. Hierin had hij gewonnen Thijssen had er juist een andere strategie bedacht te maken. De overwinning met een knappe overwinning

op Wiggins gebruik van een zet die maar één zet na de controle van de andere kant had geproefd, weersprengt Thijssen.

Om pokken, weersprengt zich echter het laatste dan Rob Clerc. Kees Thijssen overwinning door een meer positieve gave tactiek of te stellen. Hierin die wo dat Zee en hem Meijer ralen overwinning en door zegen op respectievelijk. Actie van Leeuwen en Janssen bere de Koning die met één punt uit vier partijen de laatste plaats innemen.

Clerc stelt zevende titel veilig in laatste ronde Normale zege, idioot toernooi

Van onze dammedewerker Egbert van Hattum

HUISSEN Demonstrator Johan Kasjenbink reikte na de zevende toernooi voorstelling naar een goede toernooi over het NK dammen: een idioot toernooi, met normale winst. In de laatste ronde trok Rob Clerc met een gevoelige overwinning op Anke Scholma de winst naar zich toe. Een score van plus drie was dit jaar voldoende voor de ongeplande eerste plaats.

Het was een opmerkelijk toernooi, met het mag toch zeggen dat ik verandert heb gewonnen, aldus Rob Clerc (43) die zijn zevende titel veroverde. De Zoetermeerder streeft het kampioenschap omhoog als een opbrenging. Sinds 1981 was het meer niet meer gewonnen, al werd hij in 1983 en 1984 wel gedeeld eerste. Door het SB-lijsttoernooi dat toen aangetrokken deed, had hij een rechte uitgangspunt in de amateurbereik over drie partijen tegen respectievelijk Wiktor Wastulick en Hans Jansen waardoor hij tweede werd.

Naast een aantal name voordeelingen miste Clerc dit toernooi tegen Kees Thijssen in tijdnood een opgelegen kans, en Ron

Heusdens wist volgens Clerc zelf niet eens dat het remise was. Aan de andere kant van de boekhouwing stond 'een domme zet' tegen Hendrik van der Zee die hem de partij had kunnen kosten. Ook had hij wat maluk die het staatspel tegen Marino Barbot doorzagen.

En slotpartij tegen Anke Scholma was een knappe overwinning. Clerc heeft niet te verwijzen aan de constructieve bedoelingen van tegenstander Anke Scholma die zich vrijdage doet een overwinning op Fred de Koning knop had te vergevochten. Met een overwinning op Clerc zou de laatste nog uitzicht hebben op een gedeelde eerste plaats.

Clerc liet zich het laatste opmerken als een opbrenging. Sinds 1981 was het meer niet meer gewonnen, al werd hij in 1983 en 1984 wel gedeeld eerste. Door het SB-lijsttoernooi dat toen aangetrokken deed, had hij een rechte uitgangspunt in de amateurbereik over drie partijen tegen respectievelijk Wiktor Wastulick en Hans Jansen waardoor hij tweede werd.

Het tweede plaats werd veroverd gedeeld door Arjan van

Leeuwen (30) en Mark Kampervan (22). De laatste won vrede van Ron Heusdens die het NK vanaf het begin maar gaf. Heusdens dacht zich te kunnen bewijzen uit een korte vriedagpartij, maar zag zijn als tijdelijk beoogde offer niet meer terug. Kampervan zag aan de doortastend en won. Ondanks de prijs score was te veel kritiek op de speelwijze van zijn concurrenten antwoordde voor het overbodig houden van de wijzingen.

Arjan van Leeuwen had weinig in zijn partij tegen Marino Barbot alleen aan de leiding inman komen. Van Leeuwen: 'Het was de ideale kans. Wij een moment uit de partij met en de zet te laten zien hoe ik kan winnen. Maar tijdens de wedstrijd verzuimde ik. Bij iedere berekening was ik in een knop ik vast.'

Van Leeuwen had met name teveroren terug op de tweede toernooi waar hij tekortschoot. Bovendien bleef hij analyse die hij zijn verloop tegen Hendrik van der Zee uit de vijfde ronde bij goed spel juist in een fraaie winst had kunnen omzetten.

der Heyden (65) roudt en Peeters.

5	0	23	3
25	5	31718	25—54
26	3	61715	27—51
NAC	25	3	51714 25—46

Thijssen haalt leider NK dammen in

Van onze medewerker

HUISSEN - Kees Thijssen heeft in het NK dammen koploper Ron Heusdens ingehaald. Het onderlinge duel in de vijfde ronde werd overtuigend door Thijssen gewonnen, waardoor beide spelers met zeven punten aan de leiding gaan.

De 23-jarige Thijssen, uitkomend voor landskampioen Hiltex, geldt al jaren als één van de belangrijkste damtalenten. In het kandidatentoernooi van twee jaar geleden eindigde hij al bij de beste acht dammers van de wereld. Sinds die tijd besteedt hij zoveel mogelijk tijd aan het damspel. Hij brak er zelfs zijn studie Engels voor af.

De partij Thijssen-Heusdens was een botsing tussen twee speelstijlen. De frivole aanpak van Heusdens, die dezelfde opening speelde als in zijn partij tegen Meijer, werd met wetenschappelijke precisie bestreden. Thijssens academische aanpak leverde hem snel aanzienlijk positievoordeel op. Toch was de in Diemen wonende Thijssen achteraf niet tevreden. In zijn streven naar perfectie beging hij op de

25ste zet een onnauwkeurigheid.

Het gevolg was dat Heusdens terugkwam in de wedstrijd, maar na een duidelijke fout op de 37ste zet, aangewezen was 12-18, kreeg de koploper geen kans meer op herstel. Toch een imponerende zege van Thijssen die daarmee duidelijk zijn kandidatuur voor de titel heeft gesteld.

De vijfde ronde was de meest productieve van het toernooi. Merkwaardig genoeg waren het drie dammers van landskampioen Hiltex, die drie spelers van het Westlandse De Lier versloegen. Behalve Thijssen wonnen ook Hein Meijer en Rob Clerc van respectievelijk Fred de Koning en Hans Jansen. De partij Clerc-Jansen, de oudste deelnemers van het toernooi, was niet echt spannend. In het duel tussen de rivalen nam Jansen te veel risico en werd verschrikkelijk overspeeld. Een eerste overwinning was er ook voor Hendrik van der Zee. In het laat-klassieke middenspel dacht tegenstander Arjan van Leeuwen op gelijke hoogte met de koplopers te komen, maar hij verrekende zich één tempo en dat scheelde twee punten.

Rob Clerc houdt Ron Heusdens op remise

Van onze medewerker

HUISSEN - Ron Heusdens heeft een aanval op zijn koppositie in het Nederlands Damkampioenschap succesvol afgeslagen. In de vierde ronde behaalde hij een zwaarbetevochten remise tegen Rob Clerc, maar voor Heusdens was dat eigenlijk een overwinning. Tegen deze tegenstander had hij in drie van zijn vier vorige NK-finales verloren.

De partij illustreerde dat Heusdens als dammer groeit. Onder zware druk verdedigde de Schiedammer zich koelbloedig. Of Clerc, met 43 jaar de oudste

deelnemer, in het gevorderde middenspel een sluitende winst gemist had, maakte de langdurige analyse na de partij niet duidelijk. Ondanks de remise van de koploper vielen in de vierde ronde de meeste beslissingen van het toernooi tot nu toe. Opmerkelijk was vooral de nederlaag van oudkampioen Hans Jansen tegen Amsterdamer Hein Meijer. Jansen nam weer eens te veel risico en weigerde bijtijds op een remisestrategie over te schakelen. De 38-jarige Meijer, die iedereen graag over zijn midlife-crisis wil vertellen, groeit ook in het toernooi en wikkeld onberispelij

ist
die
idio-
kop
an-
r
P

3
e-
ien

DAMMEN / TON SIJBRANDS

Zeer spannend slot in Huissen

In het toernooi om het Nederlands kampioenschap zijn er nog twee ronden te gaan op het moment dat ik dit stukje schrijf. De eerste plaats wordt gedeeld door een driemanschap bestaande uit Clerc, Heusdens en Arjan van Leeuwen, die elk op een score van 'plus 2' (13 uit 11) kunnen bogen. Kemperman is vierde met 12 punten, terwijl niet minder dan zeven spelers op een score van vijftig procent staan. Er is dus, kortom, nog van alles mogelijk, al zou het mij verbazen wanneer de titel vandaag niet bij één van de zojuist genoemde spelers terecht komt.

Vorige week besprak ik een winst- en een verliespartij van Ron Heusdens, de Schiedammer die met 6 uit 3 zo overonderend van start ging. In Heusdens' duel met Thijssen uit de vijfde ronde deed zich een fragment voor waarop ik, zo beloofde ik u, terug zou komen. Dat doe ik bij deze.

Zie diagram 1

De eerste diagramstand geeft de stand na 37.40-35! weer. De zwartspeler deed hier 37...14-20(?), waarop Thijssen het karwei op even thematische als stijlvolle wijze klaarde via 38.43-39! 23-29 39.30-25! 19-23 40.25x14 24-30 41.33x24! 30x10 42.38-33! 10-14 43.39-34! 13-19 44.35-30! (met de bedoeling 44...14-20 45.33-29! +)

44...8-13 45.48-43 23-29 46.33x24 12-18 47.43-39 18-23 48.24-20! 14x25 49.39-33 enz. met winst.

Om een dergelijk strategisch echech te vermijden, had Heusdens beter 37...12-18(!) kunnen spelen. Wit had dan uit twee geheel verschillende winstpogingen moeten kiezen:

1) 38.43-39.

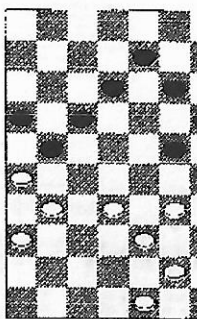
Dit is de minst kansrijke van de twee. Toch ligt de remise er niet duimendik bovenop:

1.1) 38...18-22?! (niet de veiligste) 39.48-43! 13-18 40.31-27! 22x31 41.36x27 en nu zou er kunnen volgen 41...23-29 42.30-25 8-13 43.39-34 28x49 44.35x44 18-23 45.43-39 13-18 46.44-40 23-29 47.35-28! 17-22 48.28x17 21x12 49.39-33! 18-23 (49...19-23? 50.33-28! 14-19 51.38-33! +) 50.27-22! 12-18 (er dreigde bovenal 22-17x17 +, en op 50...12-17 51.22x11 16x7 was 52.33-28! en 53.26-21 beslissend geweest) 51.22x13 19x8 52.32-27! (het tempo zit precies goed voor wit) 8-13 53.26-21! (deze zet was ook op 52...8-12 gevolgd) 13-19 54.21-17 14-20 55.25x14 19x10 56.17-12 23-28 57.33x22 24-30 58.12-7 30-34 59.40-35 34-39 60.27-21! (het efficiëntst) 16x18 61.7-1 18-23 62.35-30! +.

1.2) 38...23-29! 39.30-25 18-23 40.31-27 8-12 41.48 42 12-18 42.42-37 en nu:

1.2.1) 42...14-20? 43.25x14

DIAGRAM :

19x10 44.27-22!! (de opmars van 48 naar gaat altijd winnen, 44...18x27 45.37-31 44...17x28 45.26x17, 45...10-14/15 46.33 47.32x21 16x27 48: 49.11-7 14/15-20 50: 51.35x44 en zwart is tegenspel verstoekt.

1.2.2) 42...29-34! 4 29! 44.33x24 23-2 21x43 46.12x21 16x (47.24-20 27-31! 48.2 →) 43-49 48.31x22 ontstaat een dammen sterk naar remise te enkel voorbeeldje: 38x15 50.17-11 19-23 28 52.7-1 28-32 53 54.34x12 32-38 55.1 56.23x5 43-49 en c enorme materiële v vier schijven kan wi winnen!

2) 38.31-27! 23-29 Nu is het zwart die dedigingen een keuz ken:

2.1) 39...17-22 40.2 41.27-21! 16x27 42.2

'Hastings 1932'

In de serie over grootmeesters-uit-de-wereldtop, die toch nooit kans zagen de wereldtitel te veroveren, is nu de beurt aan Salo Flohr. Geboren als Tsjech, later tot Rus genaturaliseerd. Flohr was een groot vriend van Euwe. Al mag je dat groot niet letterlijk nemen, Euwe stak met kop en schouders boven Flohr uit. Hun onderlinge partijen vertoonden een heel hoog vriendschapsniveau en eindigden meestal vlot in remise. Maar in deze partij wil Euwe per se op winst spelen. Hij nam daarbij te veel risico's en waarin dat resulteerde ziet u na de 18e zet. Deze partij wordt besproken in het boek 40 jaar topschaak van Menno Ploeger en Maarten de Zeeuw. De commentaren zijn van de combattanten en (cursief) van de auteurs.

Wit: Salo Flohr
Zwart: Dr. Max Euwe
Plaats: Hastings 1932
Orthodox Damegambiet

1.	d2-d4	d7-d5
2.	c2-c4	c7-c6
3.	Pg1-f3	Pg8-f6
4.	Pb1-c3	e7-e6

Eu: Aldus komt zwart via het Slavisch in de Cambridge-Springs.

5.	Lc1-g5	Pb8-d7
6.	c4xd5	...

Eu: Wit wil zich niet op de Cambridge-Springs inlaten.

MD: De vraag zou zich kunnen opdringen wanneer het nu Cambridge-Springs is. Mijn theorieboek geeft de volgende zettenreeks aan: 1. d4, d5; 2. c4, e6; 3. Pc3, Pf6; 4. Lg5, Pbd7; 5. e3, c6; 6. Pf3, Da5. De uitgangstelling die in een toernooi in Cambridge-

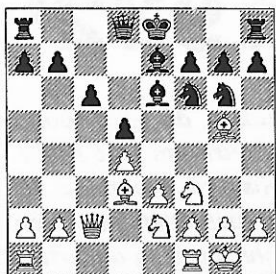
Springs (1904) in verschillende partijen voorkwam. Toch had Pillsbury het idee al in 1896 toegepast in een toernooi te Nürnberg.

6.	...	e6xd5
7.	e2-e3	Lf8-e7
8.	Lf1-d3	Pd7-f8

Eu: De rokade leek beter maar zwart vreesde daarop Dc2 en 0-0-0. Een voor zwart gevaarlijke opstelling.

Fl: Gebruikelijker en ook beter is 8. ..., 0-0.

9.	Dd1-c2	Lc8-e6
10.	0-0	Pf8-g6
11.	Pc3-e2	

11.... Pf6-g4

Eu: Ook nu moest 11. ..., 0-0 geschieden.

Fl: Iets sterker was 11. ..., Ph5 om het veld f4 te controleren.

12. Lg5xe7 ...

Fl: Op de mooie zet 12. Pf4 speelt zwart het beste 12. ..., Lc8! en niet 12. ..., Lxg5 wegens 13. Pxc6, fxe6; 14. Lxg6+ enz.

12. ... Dd8xe7

13. Pe2-f4! ...

Eu: Profiteert van het uitstellen van de zwarte rokade. 13. ..., Pxf4 gaat nu niet wegens 14. exf4 en 15. Tae1.

Zwart kan intussen niet rokeren omdat dan Lxh7 een pion kost.

Fl: Dreigt 14. Pxe6. Ruil op f4 zou nu voor zwart duidelijk ongunstig zijn.

13. ... Pg6-h4?

Eu: Nog was 13. ..., 0-0 mogelijk. Na de tekstzet komt zwart geforceerd in het nadeel. Hier vergist Euwe zich,

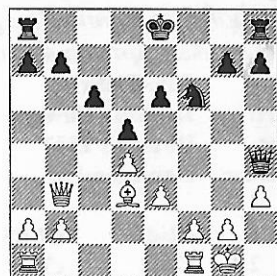
de korte rokade is niet mogelijk wegens 14. Pxe6, fxe6 (14. ..., Dxe6; 15. Lf5) 15. Lxg6. Later schreef Euwe in het 'Tijdschrift van den Nederlandsch-Indischen Schaakbond' dat 'alleen met 13. ..., Lc8 nog bijna gelijk spel te bereiken is.'

14. Pf3xh4 De7xh4

15. h2-h3 Pg4-f6

16. Pf4xe6 fxe6

17. Dc2-b3!

Eu: Dwingt zwart tot de lange rokade, daar 17. ..., Tb8 met 18. Da3 beantwoord wordt.

Fl: Ontdekt de zwakte van de zwarte stelling. Als zwart geen pion wil verliezen is hij gedwongen lang te rokeren (17. ..., b6; 18. Da4 of 17. ..., Tb8; 18. Da3)

17. ... 0-0-0

18. Ta1-c1 ...

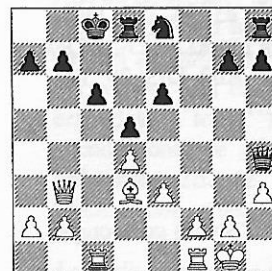
Eu: Dreigt vooral 19. La6!

18. ... Pf6-e8?

Eu: De enige mogelijkheid. Een verkeerde beoordeling. De werkelijk enige mogelijk was 19. ...,

Td7! Dan levert 19. Txc6+ bxc6; 20. La6+ Kc7; 21. Db7+ Kd6; 22. Dh4+ Kc7 niet meer dan remise op. Na de tekstzet staat wit volkomen gewonnen.

Fl: 18. ..., Pe4 zou direct tot verlies leiden wegens het volgende offer: 19. La6! bxa6; 20. Txc6+ Kd7; 21. Db7+ Ke8; 22. Txe6+ Kf8; 23. g3, Dg5; 24. h4 en wit wint.

19. a2-a4? ...

Overziet het direct winnende

19. La6! bxa6; 20. Txc6+ Kd7; 21. Tfc1, Td7; 22. Txa6 gevolgd door 23. Txa7 zoals door

G. Stahlberg werd aangegeven in het 'Tidskrift för Schack'

19. ... Pe8-c7

20. a4-a5 a7-a6

21. Db3-b6 Td8-d6

Eu: Alvorens zwart tot de tegenaanval overgaat moet eerst c6 goed gedekt worden. Onduidelijk waren de gevolgen van 21. ..., g5; 22. Lxa6!? Pxa6 (22. ..., bxa6? 23. Dxc6) 23. Txc6+ bxc6 (23. ..., Kb8; 24. b4! Tc8; 25. b5) 24. Dxc6+ Kb8 (24. ..., Pc7; 25. Tc1, Td7;

26. Da8 mat) 25. Db6+ Ka8 (Euwe heeft slechts aangegeven 25. ..., Kc8? 26. Dxe6+ Td7; 27. Tc1+ Pc7; 28. Dc6! wat gunstig is voor wit) 26. Dxa6+ Kb8; 27. Db6+ Ka8; 28. Tc1, Tc8 (vervolgt wit met 29. Tc5, dan volgt 29. ..., Txc5; 30. dxc5, Dc4!)

22. Db6-a7 g7-g5

Eu: Verdediging zou toch niet meer baten.

Fl: Een wanhoopsaanval die dankzij de spoedigheid bij de witspeler optredende schaakblindheid met succes wordt bekroond.

23. Tc1-c3 ...

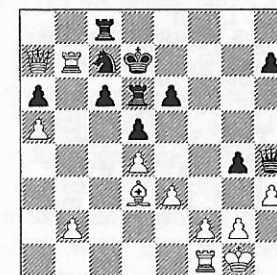
Fl: Als wit nog voorzichtiger had willen zijn, had hij 23. f3 kunnen spelen.

23. ... g5-g4

24. Tc3-b3 Kc8-d7

Eu: Op 24. ..., gxh3 beslist natuurlijk 25. Txb7.

25. Tb3xb7 Th8-c8

26. Ld3xa6? ...

Eu: Gevaarlijk zou zijn 26. hxg4, Dxc4; 27. Lxa6, e5; 28. Db6, e4! 29. Ta7? Dxc2+!! en mat in twee zetten. Maar afdoende was 26. Kh2, gxh3; 27. g3, Dg4; 28. f4. Na de tekstzet forceert zwart remise. Fl: Een verschrikkelijke fout. Wit, die tot nu toe louter aanvalszetten heeft gedaan, vergeet volledig dat de tegenstander ook nog meedoet. In plaats van eenvoudig 26. hxg4 te spelen vergrijpt hij zich aan pion a6, hetgeen nog bijna de tot zover goedgespeelde partij kost. Winst was hier te bereiken met 26. hxg4! om na Euwe's vondst 26. ..., Dxc4; 27. Lxa6, e5; 28. Db6, e4! voort te zetten met 29. g3! Df3; 30. Ta7, Th6; 31. Lxc8+ Ke8; 32. Lh3! Txx3; 33. Db8+ en één van de zwarte stukken wordt geruild. Het door Euwe aangegeven 26. Kh2, gxh3; 27. g3, Dg4; 28. f4 is minder goed vanwege 28. ..., h5; 29. Lxa6, e5 gevolgd door 30. ..., h4; 31. Tg1, Tg6. Wel overtuigend is ook 26. g3 (voorgesteld door O. Duras en G. Stahlberg) 26. ..., Dxc3; 27. Tc1 en nu:
a) 27. ..., h5? 28. Lf1 of
b) 27. ..., e5? 28. Lf5+ Kd8;
29. Txc7+ (Stahlberg) of
c) 27. ..., Dh5; 28. e4, dxe4; (28. ..., e5; 29. exd5! Txd5; 30. Le4, Td6; 31. d5) 29. Lxe4, Dxa5; 30. d5! (Duras) 30. ..., cxd5; 31. b4 met mat of damewinst.

26. ... g4xh3

Fl: Dreigt 27. ..., Dg4; 28. g3, Df3.

27. g2-g3 Dh4-e4

Eu: (in het 'Tijdschrift van den Nederlandsch-Indischen Schaakbond') Met 27. ..., Dg4 zou zwart hebben gewonnen bijv. 28. Tc1, Df3; 29. Lf1, h2+ 30. Kxh2, Dxf2+ 31. Kh1 (31. Lg2, e5) 31. ..., Dxc3; 32. Tc2, e5! 33. Th2, Df3+ enz. Maar wit maakt na 27. ..., Dg4 remise met 28. Kh2, Df3; 29. Tg1, Dxf2+ 30. Kh1.

28. f2-f3 ...

Eu: Wit heeft steeds gedwongen zetten.

28. ... De4xc3+

29. Kg1-h1 ...

Fl: 29. Kh2? zou na 29. ..., Dd2+ 30. Kxh3, e5! verliezen.

29. ... De3-d2

30. Tf1-g1 Dd2-f2

31. Da7-b6 ...

31. Tb3 helpt evenmin wegens 31. ..., Tg8; 32. g4, Tf8.

31. ... Df2xf3+

32. Kh1-h2 Df3-f2+

Eu: Met het oog op de dodelijke dreiging Ta7 is zwart gedwongen remise te houden.

33. Kh2-h1 ½ - ½

Rinus Degeling

'Gemiste kansen'

Niemand ontkomt eraan in het leven en zeker de schaker niet. Groot is de teleurstelling van de schaker als deze de winnende voortzetting gemist blijkt te hebben. Ronduit ontzet is dezelfde houtjesschuiver indien dit reeds tijdens de partij geconstateerd wordt. Zo een 'gemiste kans' impliceert, ook voor de persona grata, een niet meer terug te draaien gebeurtenis, die de schaker ook veel stress bezorgt.

Hoe nu de schaker te ontstressen? Een kopeke voor andermans gedachten! Mijn advies aan het adres van de gestreste schaker, anticiperend op mijn parabel *zijn faraomieren helderziende?*, om naar de rustgevendende C.D. van het gezoem naar malariamuggen en route te luisteren, onder het genot van een glaasje tonic. Maar dit is niet sufficient. Daarom raad ik de geconditioneerde schaker met een profileringsmanie aan op te schieten, wil desbetreffende nog gekwalificeerd worden als één der meest fascinerende schakers van dit millenium.

Leidt dit nog ergens heen, vraagt u zich verwonderd af? Wendt u zich met deze zichzelf opvretende vraag maar tot de humanisten die beslist wel goede verliezers zijn, aldus een bericht van gene zijde. Misschien een niet al te plausibele perceptie, maar beter een dergelijke stelling verdedigen, dan een straatverbod voor de dood.

U volgt het niet helemaal meer? Daar maalt de schaker niet om, aangezien deze beschikt over een flexibel perspectief, overgoten met een scheutje serviele vitaliteit, waardoor hij zich illusoir staande kan houden via een badinerend gewichtig doen over bepaalde patronen op het schaakbord. U mist geen kansen op het schaakbord? Gefeliciteerd! Jammer alleen van die gemiste kans om het goed te maken met die door u geschoffeerde relatie. Want hoe slaagt de kordate schaker erin om het drama van zijn 'gemiste kansen' een halt toe te roepen? Deze vraag, die minstens zo illustratief illuminatief voor de inktpottenvuller als voor de via diverse ellebogenwerk, naar boven gelikte doofpotdeskundige is, reveleert een wél erg voor de hand liggende oplossing; de schaker moet om de 'gemiste kansen' geen kans te geven doodeenvoudig stoppen met schaken en voor zover gerelateerd hieraan stoppen met werken en om helemaal elk toeval uit te sluiten, stoppen met leven! Maar leeft een fanatieke schaker in de filosofische zin des woords eigenlijk wel? En zo komen wij, existentialistische epicuristen, in een paradoxale vicieuze cirkel terecht,

waaruit ontsnappen voor de schaker uitgesloten lijkt. Dit zal de schaker echter een zorg zijn; integendeel; met beide tengels grijpt hij de tantaluskwelling van de schaakpartij aan, om zo zijn onverzadigbare behoefte naar kommer en kwel te bevredigen. De rol van de 'gemiste kansen' in het schaakspel is de facto die van de erotische krenten in de sexuele pap; per definitie onmisbaar! Dus een schaker, die jemieert over zijn 'gemiste kansen', heeft op die lokatie en op dat tijdstip zijn ordinar hoogtepunt!

Tegen beter weten in,

Setrak Avakian

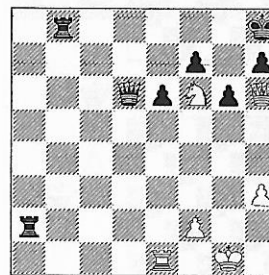
'HET PUNTEN-CORNERTJE (2)'

We zijn gewapend met de kennis uit aflevering 1, Nu iets geheel anders.

Mechelen 1998

'DE VESTING'

Dit is een begrip dat vooral bekend is bij eindspel- en probleem-liefhebbers, maar niet bij de doorsnee wedstrijdschaker. En dat gaat nu veranderen, althans bij de schakers van Overschie! Aanleiding tot dit stukje was mijn partij van enkele maanden geleden voor het clubkampioenschap (van Mechelen wel te verstaan. Ja dat ligt in België –hoezo? Kunnen ze daar ook schaken?)

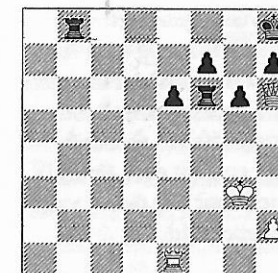

W. Hajenius – R. Braspenning
Zwart aan zet

Na een boeiende, maar wel wisselvallige partij, gevolgd door acute tijdnood van zwart lijkt het finaal uit. Intussen tikten de laatste seconden weg, en viel de zwarte vlag, op de 38ste zet.

Toch was er wel degelijk redding voorhanden, iets wat de zwartspeler meteen aangaf na de partij:

38... Dh2+!! 39. Kxh2 Txf2+ 40. Kg3 Txf6.

Wit aan zet

De stelling die nu ontstaan is, lijkt op eerste gezicht wel gewonnen voor wit vanwege zijn materiaal overwicht, maar dat is slechts schijn: Een tactisch optreden zet geen zoden aan de dijk bij een alerte verdediging:

41.Tb1!? Tc8 (de toren kan niet geslagen worden wegens mat op f8)
42.Tb4 Ta8 43.Ta4 Tb8!

En vooral geen 43... Tc8?? wegens
44.Th4 Tc3+ 45.Kg2 Tc2+ 46.Kg1
en er is geen schaakje meer, zodat
na 46... Kg8 47.Dxh7+ Kf8 48.Dh8+
Ke7 49.Td4 wit wint.

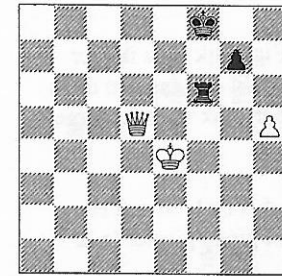
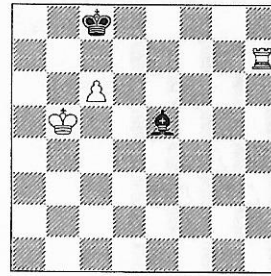
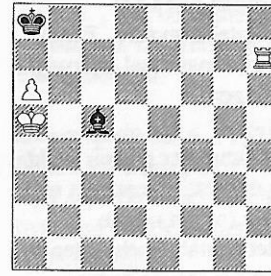
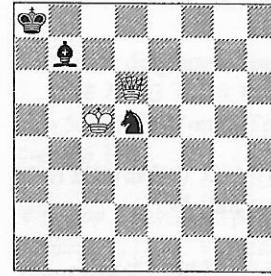
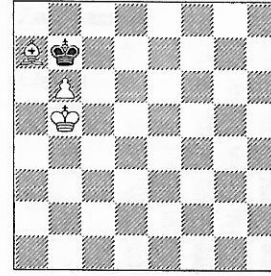
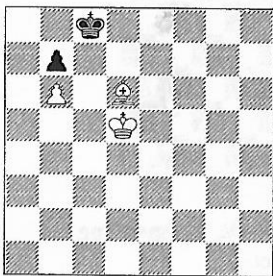
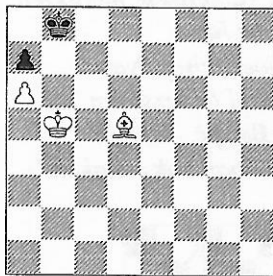
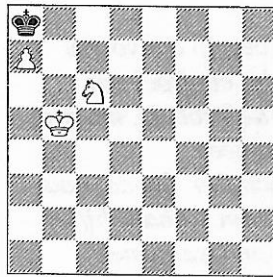
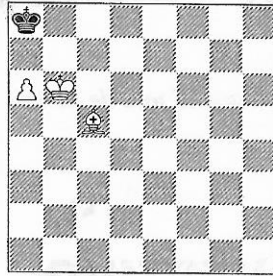
Wit komt dus niet verder op deze manier.

Ook een stel torens afruilen veranderd niets aan deze impasse, b.v. na 41.Te3 Tc8 42.Tf3 Txf3+ 43.Kxf3 Kg8 ontstaat de kern van dit verhaal: een heuse vesting! Wit kan niet binnendringen.

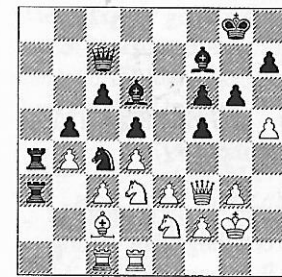
Een vesting is zoiets als een David – Goliath strijd: de zwakkere partij houdt stand, door een onneembaar bolwerk te vervaardigen. Het belangrijkste is, om er oog voor te hebben, het valt moeilijk om in regels uit te drukken. Zoek naar sluiproutes waar de tegenstander zal proberen door te komen, en sluit deze op tijd af, is het advies voor wie de rol van David krijgt toebedeeld.

Alhoewel regels niets helpen, is het wel van groot praktisch nut om enkele eenvoudige vestingen uit het hoofd te leren, om gericht te werk te kunnen gaan in een echte partij. Bezie de volgende stellingen.

Vraag: wat hebben ze allemaal met elkaar gemeen?

Antwoord:
Het zijn allemaal vestingen. De sterkere, wit hier dus, kan er niet doorkomen, tenminste als zwart correct speelt! Probeer het maar! Al deze stellingen zijn dus remise. Het geeft dus niet wie er aan zet is. Zoals de oplettende lezertjes al opgemerkt hadden: de laatste stelling is een gestyleerde versie van het zojuist behandelde analysediagram. Nog een voorbeeld, uit eigen schoenendoos bovengehaald:

Wit aan zet

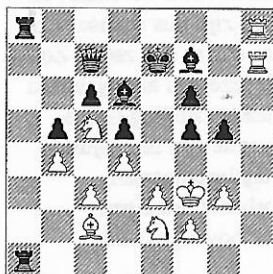
W. Hajenius – L.G. de Miranda Leão
Fortaleza (Brazilië) 1997

Ik besloot hier tot het zeer ongezonde
29. Th1?? Wat dus de dame kost:

29... Pd2. Eigenlijk wou ik hier opgeven, had dit ook moeten doen, want maar één stuk voor de dame is veel te weinig.

Dat deed ik dus niet, en met een hoofd als een pioen ploeterde ik verder:

30.hxg6 hxg6 31.Th6 Pxf3 32. Kxf3 Ta1 33.Lb1 Tb3 34.Tch1 Kf8 35.Th8+ Ke7 36.T1h7 g5 37. Lc2 Tba3 38.Pc5 Ta8

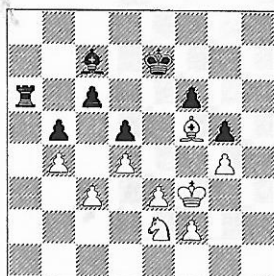
Wit aan zet

W. Hajenius – L.G. de Miranda Leão Fortaleza (Brazilië) 1997

Er verscheen een sprankje hoop, in de vorm van een mogelijke vesting. Daar werkte ik bewust naar toe, en na

39.Txf7+! Kxf7 40.Th7+ Kg8 41.Txc7 Lxc7 42.Lxf5 Kf7 43.Ld7 T8a6 44.Pxa6 Txa6 45.g4 Ke7 46.Kf5

was de vesting voltooid:

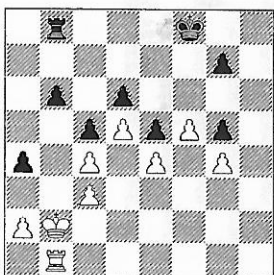

Slotstelling
Zwart aan zet

W. Hajenius – L.G. de Miranda Leão Fortaleza (Brazilië) 1997

... waarna ik onbetamelijk zelf remise voorstelde. Foei! Na een kwartier nadenken werd het oneerbaar voorstel aanvaard. Zwart kan ondanks zijn materiaal overwicht niet binnendringen.

Zelfs op (groot)meester niveau blijkt men vaak op dit vesting-concept niet verdacht te zijn (of het niet te kennen...) Het aantal voorbeelden is legio, waarvan we enkele de loep laten passeren:

Zwart aan zet

Larsen – Ivkov
Manila 1973

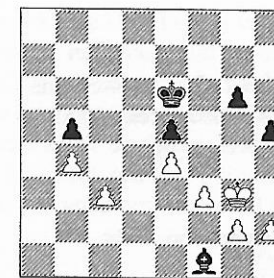
1... g6?? Zwart schijnt zich er niet van bewust zijn dat hij een vesting heeft. Die maakt hij nu op deze wijze eigenhandig kapot. Hij verloor dan ook kansloos na 2.fxg6 a3+ 3.Kb3! Kg7 4.Ka4 Kxg6 5.Kb5 Tf8 6.Kc6 Tf2 7.Txb6 Txa2 8.Kxd6 Tb2 9.Ta6.

Vanuit de diagramstelling spelen we 1... Ta8 2.Ka3 Ta6 3.Th1 Ke7 4.Th5 Kf6 5.Th8 Ke7 (om 6.Te8 tegen te gaan) 6.Tb8

Wit wint nu wel een pion, gezien de dreiging 7.Tb7+. Volgens Hans Bouwmeester die deze partij uitgebreid analyseerde in "Schaken als vak", valt het witte spel niet te verbeteren. Doorbraken met f5-f6 halen niets uit.

Zwart speelt nu 6... Ta7! De pion op b6 is toch waardeloos. Na 7.Txb6 Kd7 staat de zwart burcht nog fier overeind. Wit kan niet binnendringen.

Het volgende fragment is ook zeer instructief:

Zwart aan zet

Pinter – Smejkal
Boedapest 1975

Zwart kon hier winnen met 1...h4+! 2.Kf2 Lc4 3.g3 Kf6 4.Ke3 Kg5 5.Kf2 Kh5 6.Ke3 hxg3 7.hxg3 g5 8.Kf2 g4.

Hij deed echter 1...Kf6? En na 2.Kf2 Lc4 3.h4! g5 4.g3 g4 ontstond weer een leerrijk moment:

Met 5.fxg4?? gooit wit zijn eigen ruiten in. Hij ontnemt zijn koning het veld f3! Met 5.Ke3! had wit kunnen stand houden:

A) 5...Lb3 6.fxg4! hxg4 7.Kd2 7...La2 8.Kc2 Kg6 9.Kc1 remise 7...Lc4 8.Kc2! Kg6 9.Kd2! La2 10.Kc1 remise

B) 5...La2 6.Ke2 Lb1 7.Ke3 Lc2 8.Ke2 Kg6 9.Ke3 Ld1 10.fxg4 hxg4 11.Kd2 Lb3 12.Kc1 met een onneembare vesting.

Na wit's slechte zet was het gauw uit: